

SABIEDRISKO PAKALPOJUMU REGULĒŠANAS KOMISIJA

Ūnijas iela 45, Rīga, LV-1039 | tālrunis 67097200 | fakss 67097277 | e-pasts sprk@sprk.gov.lv

PADOMES LĒMUMS

Rīgā

04.02.2021.

Nr.9

(prot. Nr.5, 2.p.)

Par administratīvās lietas izskatīšanu saistībā ar sabiedrību ar ierobežotu atbildību “LM Service”

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (turpmāk – Regulators), pamatojoties uz likuma “Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” (turpmāk – Likums) 9.panta otro daļu, savas kompetences ietvaros patstāvīgi pieņem lēmumus un izdod administratīvos aktus, kas ir saistoši konkrētiem sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem un lietotājiem.

Regulators konstatē un secina

1. Saskaņā ar Likuma 7.panta pirmo daļu Regulators uzrauga, lai sabiedrisko pakalpojumu sniegšanā regulējamās nozarēs tiktu ievērots šis likums, kā arī regulējamo nozaru speciālie normatīvie akti. Savukārt Likuma 9.panta pirmās daļas 1., 4. un 9.punkts noteic, ka Regulators aizstāv lietotāju intereses un veicina sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju attīstību, licencē sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu vai reģistrē sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju un pilda citas funkcijas, kas noteiktas nozares speciālajos likumos. Atbilstoši Elektroenerģijas tirgus likuma 5.panta ceturtajai daļai Regulators uzrauga elektroenerģijas tirgus pārskatāmību un konkurences līmeni tajā.

2. Elektroenerģijas tirgū veicamo darbību veidus, tajā skaitā elektroenerģijas kā brīvas apgrozības preces tirdzniecību un tirdzniecībai nepieciešamo pakalpojumu nodrošināšanu, reglamentē Elektroenerģijas tirgus likums, uz minētā likuma pamata izdotie Ministru kabineta noteikumi, kā arī Regulatora lēmumi. Saskaņā ar Elektroenerģijas tirgus likuma 1.panta otrās daļas 16.punktu elektroenerģijas tirdzniecība ir komercdarbība, kas ietver elektroenerģijas iepirkšanu pārdošanai un elektroenerģijas pārdošanu enerģijas lietotājiem. Savukārt saskaņā ar Elektroenerģijas tirgus likuma 1.panta otrās daļas 17.punktu elektroenerģijas tirgotājs ir komersants (ārvalstu komersanta filiāle), kura komercdarbība ir elektroenerģijas tirdzniecība, tajā skaitā agregatora pakalpojumu sniegšana. Turklāt atbilstoši Elektroenerģijas tirgus likuma 1.panta otrās daļas 18.punktam elektroenerģijas tirgus dalībnieki ir elektroenerģijas ražotāji, tirgotāji, agregatori un galalietotāji, kas darbojas elektroenerģijas tirgū saskaņā ar brīvprātīgas līdzdalības principu. Saskaņā ar Enerģētikas likuma 1.panta 12.punktā noteikto enerģijas lietotājs ir fiziskā vai juridiskā persona, kas no energoapgādes komersantiem pērk un savām

vajadzībām patērē konkrētā veida enerģiju vai kurināmo vai lieto to energoapgādē vai cita veida komercdarbībā. Savukārt saskaņā ar Enerģētikas likuma 1.panta 18.punktu enerģijas lietotājs, kurš pērk enerģiju izlietošanai paša vajadzībām (galapatēriņam), ir galalietotājs.

3. Saskaņā ar Elektroenerģijas tirgus likuma 32.panta pirmās daļas 3.punktu un 32.¹panta pirmo un piekto daļu ar elektroenerģijas tirdzniecību var nodarboties elektroenerģijas tirgotājs, kas šajā likumā noteiktajā kārtībā reģistrēts Regulatora veidotajā elektroenerģijas tirgotāju reģistrā. Savukārt saskaņā ar Ministru kabineta 2009.gada 27.oktobra noteikumu Nr.1227 “Noteikumi par regulējamiem sabiedrisko pakalpojumu veidiem” 2.5.apakšpunktu elektroenerģijas apgādē ir nepieciešams regulēt elektroenerģijas tirdzniecību jebkuriem enerģijas lietotājiem. Minētais nozīmē, ka jebkuram elektroenerģijas tirgotājam, kas tirgo elektroenerģiju lietotājiem (ar to saprotot arī elektroenerģijas tirgotājus), ir jāreģistrējas Regulatora veidotajā elektroenerģijas tirgotāju reģistrā neatkarīgi no elektroenerģijas tirdzniecības apjoma un jāpilda sabiedrisko pakalpojumu sniedzējam noteiktie pienākumi, tostarp sniegt Regulatora noteikto informāciju par savu darbību un maksāt valsts nodevu par sabiedrisko pakalpojumu regulēšanu. Kārtību, kādā notiek elektroenerģijas tirgotāju reģistrācija, reglamentē Regulatora 2019.gada 7.marta lēmums Nr.1/3 “Vispārējās atļaujas un reģistrācijas noteikumi enerģētikas nozarē” (turpmāk – Lēmums Nr.1/3).

4. Elektroenerģijas tirgus likuma 36.panta otrā daļa noteic, ka katrs tirgus dalībnieks ir atbildīgs par to, lai tā pārdotās elektroenerģijas daudzums katrā tirdzniecības intervālā atbilstu sistēmā nodotās elektroenerģijas daudzumam un nopirktās elektroenerģijas daudzums atbilstu no sistēmas saņemtās elektroenerģijas daudzumam. Savukārt saskaņā ar minētā panta trešo daļu tirgus dalībnieks un elektroenerģijas biržas dalībnieks slēdz ar pārvades sistēmas operatoru vai balansēšanas pakalpojuma sniedzēju līgumu par balansēšanas pakalpojuma saņemšanu. No minētā var secināt, ka vispārīgā gadījumā elektroenerģijas galalietotājs, iepērkot elektroenerģiju pašpatēriņa vajadzībām, iepērk tikai tik daudz elektroenerģijas, cik nepieciešams tā faktiskajam patēriņam.

5. Elektroenerģijas tirgus uzraudzības ietvaros, veicot izpēti par sabiedrības ar ierobežotu atbildību “Finu” darījumiem elektroenerģijas tirgū¹, lai identificētu līdzīgus gadījumus un izvērtētu elektroenerģijas tirgus darbību, Regulators ar informācijas pieprasījumiem vērsās pie */tirgotājs 1/* (turpmāk – */tirgotājs 1/*) (2020.gada 4.februāra vēstule Nr.2-2.44/312) un akciju sabiedrības “Sadales tīkls” (turpmāk – AS “Sadales tīkls”) (2020.gada 27.februāra vēstule Nr.2-2.44/553). Izvērtējot */tirgotājs 1/* un AS “Sadales tīkls”, kā arī */tirgotājs 2/* (turpmāk – */tirgotājs 2/*) sniegto informāciju, Regulators konstatēja, ka sabiedrības ar ierobežotu atbildību “LM Service”, vienotais reģistrācijas numurs: 41503048989, juridiskā adrese: “Praulīņi”, Kaplava, Kaplavas pagasts, Krāslavas novads, LV-5668 (turpmāk – SIA “LM Service”) darbības elektroenerģijas tirgū faktiski atbilst elektroenerģijas tirdzniecībai.

¹ Regulatora 2020.gada 28.augusta lēmums Nr.115 “Par administratīvās lietas izskatīšanu saistībā ar sabiedrību ar ierobežotu atbildību “Finu””

6. SIA "LM Service" 2017.gada 26.maijā Regulatorā iesniedza paziņojumu par elektroenerģijas tirgotāja reģistrāciju, lūdzot reģistrēt to sabiedriskā pakalpojuma – elektroenerģijas tirdzniecība – sniegšanai. SIA "LM Service" 2017.gada 26.maijā tika reģistrēta elektroenerģijas tirgotāju reģistrā (ET0106). Savukārt 2017.gada 26.jūnijā tika saņemts SIA "LM Service" paziņojums par darbības izbeigšanu. SIA "LM Service", lūdzot to izslēgt no elektroenerģijas tirgotāju reģistra, kā pamatojumu norādīja to, ka elektroenerģija netiek tirgota galalietotājam, bet tiek veikti tikai norēķini ar balansētāju. 2017.gada 28.jūnijā SIA "LM Service" tika izslēgts no elektroenerģijas tirgotāju reģistra.

Ņemot vērā sabiedrības ar ierobežotu atbildību "LURSOFT" uzņēmumu datu bāzē publicēto informāciju, Regulators konstatē, ka SIA "LM Service" kā darbības veids norādīts elektroenerģijas tirdzniecība.

7. Izvērtējot Regulatora rīcībā esošo informāciju par SIA "LM Service" noslēgtajiem līgumiem, Regulators konstatē, ka pastāvošās līgumattiecības nodrošināja SIA "LM Service" peļņas gūšanas iespējas, tālāk realizējot pašpatēriņam neizlieto to elektroenerģiju:

7.1. SIA "LM Service" 2017.gada 9.martā ar */tirgotājs 1/* (pārdevējs/balansētājs) noslēdza Līgumu par elektroenerģijas Spot piegādēm un balansēšanu Nr.05-03/2017/S ar termiņu līdz 2020.gada 31.martam. Saskaņā ar līgumā noteikto elektroenerģijas atvērto piegādes cenu */tirgotājs 1/* pārdod elektroenerģiju SIA "LM Service" par Nord Pool Spot cenu pluss */cena/* EUR/MWh. Savukārt */tirgotājs 1/* no SIA "LM Service" elektroenerģiju atpērk par cenu, kas vienāda ar Nord Pool Spot cenu mīnuss */cena/* EUR/MWh.

7.2. SIA "LM Service" 2018.gada 27.jūnijā ar */tirgotājs 2/* noslēdza Elektroenerģijas tirdzniecības līgumu Nr.00304/2018 par bāzes piegādēm līdz 2021.gada 31.decembrim ar bāzes slodzi */slodze/* MW/h. Līgumā noteiktā elektroenerģijas iegādes cena ir */cena/* EUR/MWh.

7.3. SIA "LM Service" 2018.gada 29.jūnijā ar */tirgotājs 2/* noslēdza Elektroenerģijas tirdzniecības līgumu Nr.00305/2018 par bāzes piegādēm līdz 2021.gada 31.decembrim ar bāzes slodzi */slodze/* MW/h. Līgumā noteiktā elektroenerģijas iegādes cena ir */cena/* EUR/MWh.

8. Saskaņā ar Regulatora rīcībā esošo informāciju SIA "LM Service" iepirktais elektroenerģijas un pašpatēriņa vajadzībām izlietotās elektroenerģijas apjomi būtiski atšķiras – iepirktais elektroenerģijas apjoms bāzes jaudas piegādēs ir */apjoms/* MW/h, bet vidējais elektroenerģijas patēriņš 2019.gadā ir */apjoms/* MWh/mēnesī, savukārt nebalansā nodotās elektroenerģijas apjoms 2019.gadā bija */apjoms/* GWh. Izvērtējot Regulatora rīcībā esošo informāciju par SIA "LM Service" pastāvošajām līgumattiecībām, Regulators secināja, ka SIA "LM Service" iepirktais elektroenerģijas apjoms ievērojami pārsniedza tās pašpatēriņu un elektroenerģijas tālākpārdošana liecināja par elektroenerģijas tirdzniecību, kas saskaņā ar Ministru kabineta 2009.gada 27.oktobra noteikumiem Nr.1227 "Noteikumi par regulējamiem sabiedrisko pakalpojumu veidiem" ir regulējams sabiedrisko pakalpojumu veids un attiecīgi SIA "LM Service" būtu nepieciešams reģistrēties elektroenerģijas tirgotāju reģistrā. Regulatora rīcībā esošā informācija liecina, ka šā lēmuma 6.punktā minēto savstarpējo līgumattiecību ietvaros SIA "LM Service" neto apgrozījums no elektroenerģijas tirdzniecības

darbībām 2019.gadā ir bijis */apgrozījums/* EUR (bez PVN). Vienlaikus Regulators aplēsis, ka kopējās SIA “LM Service” izmaksas par elektroenerģijas iegādi no */tirgotājs 2/* 2019.gadā bija */izmaksas/* EUR (bez PVN). Līdz ar to SIA “LM Service” bruto peļņa no minētajām darbībām 2019.gadā pārsniedza */peļņa/* euro.

9. Lai objektīvi izvērtētu konkrētos lietas apstākļus, Regulators lūdza AS “Sadales tīkls” (2020.gada 28.maija vēstule Nr.2-2.44/1420) un */tirgotājs 1/* (2020.gada 29.maija vēstule Nr.2-2.44/1436) aktualizēt datus par SIA “LM Service” elektroenerģijas patēriņu un balansēto apjomu par laika periodu no 2020.gada 1.janvāra līdz 31.maijam. Saskaņā ar AS “Sadales tīkls” un */tirgotājs 1/* aktualizēto informāciju SIA “LM Service” sadales sistēmas pakalpojums ir nodrošināts sešos objektos, bet nevienā no tiem nav uzstādīta elektroenerģiju ražojoša iekārta. Salīdzinot ar 2019.gadu, laika periodā no 2020.gada 1.janvāra līdz 30.aprīlim, SIA “LM Service” objekta kopējā patēriņa tendence nav mainījusies: apmēram */apjoms/* MWh/mēnesī, savukārt objekta ikmēneša balansētais apjoms ir apmēram */apjoms/* MWh/mēnesī. Saskaņā ar Regulatora rīcībā esošo informāciju no 2020.gada 1.maija SIA “LM Service” darbībā pārkāpums nav konstatēts.

10. 2020.gada 19.jūnijā Regulators nosūtīja SIA “LM Service” vēstuli Nr.2-2.44/1630 “Par reģistrāciju elektroenerģijas tirgotāju reģistrā” ar lūgumu iesniegt Regulatorā aizpildītu Lēmuma Nr.1/3 2.pielikumu “Paziņojums par elektroenerģijas tirgotāja reģistrāciju” reģistrācijai elektroenerģijas tirgotāju reģistrā vai informēt Regulatoru par apstākļiem, kāpēc SIA “LM Service” nebūtu nepieciešams reģistrēties minētajā reģistrā. Atbildes sniegšanas termiņš bija 2020.gada 9.jūlijs. SIA “LM Service” 2020.gada 10.jūlijā sniedza atbildi, norādot, ka SIA “LM Service” nav aktīvu elektroenerģijas tirdzniecības līgumu, līdz ar to SIA “LM Service” nav nepieciešams reģistrēties elektroenerģijas tirgotāju reģistrā.

11. Regulators ir izvērtējis AS “Sadales tīkls” sniegto informāciju par pieslēguma elektroenerģijas sadales sistēmai parametriem SIA “LM Service” objektos un konstatē, ka maksimālā summārā elektroenerģijas slodze, ko iespējams no sadales sistēmas nodrošināt SIA “LM Service” objektos (*/pieslēguma parametri/*), ir līdz */slodze/* kW/h, kas ir */apjoms/* reizes mazāk nekā SIA “LM Service” pielīgtās bāzes piegādes no */tirgotājs 2/* (*/slodze/* MW/h). Ņemot vērā minēto, Regulators secina, ka SIA “LM Service” tehniski pastāvēja iespēja tās objektā izlietot iepirkto elektroenerģiju tikai nelielā tās apjomā.

12. Saskaņā ar Regulatora rīcībā esošo informāciju par SIA “LM Service” darījumiem elektroenerģijas tirgū SIA “LM Service” iepērk būtiski vairāk elektroenerģijas nekā nepieciešams tās pašpatēriņam. Izvērtējot lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus, Regulators secina, ka SIA “LM Service” elektroenerģijas tirgū īstenotās darbības faktiski neatbilst elektroenerģijas galalietotāja definīcijai – elektroenerģijas lietotājs, kurš pērk elektroenerģiju izlietošanai paša vajadzībām (galapatēriņam) – bet uzskatāmas par elektroenerģijas iepirkšanu pārdošanai un pārdošanu enerģijas lietotājiem, proti elektroenerģijas tirdzniecību. Līdz ar to Regulators secina, ka SIA “LM Service” līdz 2020.gada 30.aprīlim sniedza elektroenerģijas tirdzniecības pakalpojumu bez reģistrācijas.

13. Saskaņā ar Elektroenerģijas tirgus likuma 47.panta pirmo daļu, ja Regulators konstatē, ka sistēmas operators, elektroenerģijas sistēmas īpašnieks, elektroenerģijas ražotājs,

elektroenerģijas tirgotājs, agregators vai tirgus dalībnieks neievēro šā likuma prasības, Regulators var pieņemt vienu vai vairākus no šādiem lēmumiem:

1) uzlikt pienākumu noteiktā termiņā nodrošināt attiecīgo šā likuma prasību ievērošanu;

2) izteikt brīdinājumu;

3) uzlikt šā likuma 41., 42., 43., 44., 45. vai 46.pantā minēto soda naudu.

14. Saskaņā ar Elektroenerģijas tirgus likuma 45.panta 1.punktu, ja elektroenerģijas tirgotājs sniedz elektroenerģijas tirdzniecības pakalpojumu bez reģistrācijas, Regulators ir tiesīgs elektroenerģijas tirgotājam uzlikt soda naudu līdz 10 procentiem no elektroenerģijas tirgotāja iepriekšējā finanšu gada neto apgrozījuma, bet ne mazāk kā 300 *euro*.

15. Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 55.panta 2.punktu administratīvo lietu iestādē ierosina uz iestādes iniciatīvas pamata.

16. Administratīvā procesa likuma 57.pants noteic, ka iestāde, kurai lieta ir piekritīga, ierosina administratīvo lietu, ja tai kļūst zināmi fakti, uz kuriem pamatojoties saskaņā ar tiesību normām ir jāizdod vai var tikt izdots attiecīgs administratīvais akts, kā arī tad, ja iestādei ir pamats uzskatīt, ka šādi fakti varētu būt.

17. Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 62.panta pirmajai daļai, lemjot par tāda administratīvā akta izdošanu, kurš varētu būt nelabvēlīgs adresātam, iestāde noskaidro un izvērtē adresāta viedokli un argumentus šajā lietā. 2020.gada 16.novembrī Regulators nosūtīja SIA "LM Service" vēstuli Nr.2-2.21/3143 "Par viedokļa un argumentu sniegšanu" ar lūgumu administratīvā procesa ietvaros līdz 2020.gada 2.decembrim iesniegt viedokli un argumentus par konstatētajiem apstākļiem. 2020.gada 4.decembrī tika saņemta SIA "LM Service" atbilde, kurā sniegts skaidrojums par izvēlēto elektroenerģijas tirdzniecības modeli, norādot, ka SIA "LM Service" iepirkto elektroenerģiju bija plānojusi izmantot savas kokrūpniecības ražotnes patēriņam. Tā kā lielākais paredzamais izdevumu postenis ražošanas procesā ir elektroenerģija, lai nodrošinātos pret elektroenerģijas cenu kāpumu un saglabātu zemu pašizmaksu gala produkcijai nākotnes periodā, SIA "LM Service" nolēma noslēgt elektroenerģijas tirdzniecības līgumu par bāzes piegādēm par fiksētu cenu. Vienlaikus tika noslēgts elektroenerģijas balansēšanas līgums, kas paredzēja, gadījumā, ja SIA "LM Service" nepatērē iepirkto elektroenerģiju, balansētājs to atpērk par cenu, kas ir ekvivalenta iepirkuma cenai. Ņemot vērā šī brīža ekonomisko situāciju un to, ka esošajos tirgus apstākļos neizdosies realizēt investīciju piesaisti, lai uzbūvētu un attīstītu ražotni, 2020.gada aprīlī līgumattiecības par elektroenerģijas piegādi un balansēšanu tika pārtrauktas. Tomēr no noslēgtajiem līgumiem Regulators secina, ka elektroenerģijas iepirkuma cena no */tirgotājs 2/* un cena, par kādu to no SIA "LM Service" iegādājās */tirgotājs 1/* nav vienāda. Proti, elektroenerģijas cena vienā gadījumā ir fiksēta (vienāda visā iepirkuma periodā), savukārt otrā gadījumā mainīga (svārstās atbilstoši biržas cenai, mainās reiz stundā).

SIA "LM Service" vienlaikus norāda, ka tai nekad nav bijis noslēgts neviens elektroenerģijas tirdzniecības līgums, kas paredzētu elektroenerģijas piegādi galalietotājam, lai gūtu peļņu, kā arī nav veikts neviens faktiskais elektroenerģijas tirgus darījums. Kā norāda

SIA "LM Service", vienīgie savstarpējie norēķini par elektroenerģiju ir bijuši ar */tirgotājs I/* (balansētājs) par neizmantoto resursu.

Regulators, izvērtējot SIA "LM Service" sniegto skaidrojumu, norāda, ka atbilstoši Regulatora 2013.gada 26.jūnija lēmuma Nr.1/4 "Tīkla kodekss elektroenerģijas nozarē" 1.3.apakšpunktam balansēšanas būtība un mērķis ir stabilas elektroenerģijas sistēmas darbības nodrošināšana. Lietotāja nebalansa apjoms veidojas kā starpība starp tirgotāja prognozēto lietotāja patēriņu un faktisko patēriņu. Tas nozīmē, ka, patēriņa apjomam būtiski nemainoties, nebalansa apjoms attiecībā pret kopējo lietotāja patēriņu ir salīdzinoši mazs. Savukārt Regulatora izvērtētajos apstākļos attiecībā uz SIA "LM Service" situācija ir pretēja – bāzes piegādes daudzārt pārsniedz patēriņa apjomus, līdz ar to šāds modelis pats par sevi ietver salīdzinoši lielu nebalansa apjomu, kas ir pretstatā balansēšanas būtībai un mērķim, kā arī visu elektroenerģijas tirgus dalībnieku balansatbildības principam.

Vienlaikus Regulators norāda, ka Likumā noteiktās kompetences ietvaros Regulatoram nav pamata analizēt SIA "LM Service" uzņēmējdarbības ieceres, investīciju piesaisti un kokrūpniecības ražošanas attīstību. Turklāt divi gadi kopš elektroenerģijas bāzes piegādes līguma noslēgšanas brīža ir pietiekams laiks, lai pārliecinātos par saimnieciskās darbības ieceru dzīvotspēju un to neīstenošanās gadījumā pārskatītu darījumu attiecības tā, lai nebūtu pārkāpuma.

SIA "LM Service" savā skaidrojumā arī norāda, ka 2017.gada 26.jūnijā Regulatorā iesniedza paziņojumu par darbības izbeigšanu ar lūgumu izslēgt to no elektroenerģijas tirgotāju reģistra, jo, atsaucoties uz Regulatora konsultāciju, SIA "LM Service" konstatēja, ka tā neatbilst elektroenerģijas tirgotāja parametriem un pazīmēm.

Attiecībā uz SIA "LM Service" izslēgšanu no elektroenerģijas tirgotāju reģistra Regulators norāda, ka SIA "LM Service" paziņojumā par darbības izbeigšanu kā pamatojumu norādīja to, ka elektroenerģija netiek tirgota galalietotājam, bet tiek veikti tikai norēķini ar balansētāju. Saskaņā ar tobrīd spēkā esošā Regulatora 2009.gada 11.novembra lēmuma Nr.1/5 "Noteikumi par Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijai iesniedzamo informāciju" 30.¹⁵ un 31.punktā noteikto regulāri iesniedzamo informāciju, Regulators SIA "LM Service" darbības elektroenerģijas tirgū varēja identificēt no pašas SIA "LM Service" sniegtās informācijas vai sadales sistēmas operatoriem. Ņemot vērā informācijas iesniegšanas periodiskumu (reize ceturksnī) un neseno reģistrēšanu elektroenerģijas tirgotāju reģistrā, SIA "LM Service" attiecīgās informācijas iesniegšanas pienākums vēl nebija iestājies. Savukārt sadales sistēmas operatoru iesniegtā informācija attiecas uz tirgotāju nodrošināto pakalpojumu galalietotājiem, tāpēc tā neatpoguļo SIA "LM Service" un */tirgotājs I/* savstarpējās attiecības. Ņemot vērā iepriekš minēto, SIA "LM Service" izslēgšanas no elektroenerģijas tirgotāju reģistra brīdī Regulatora rīcībā nebija informācija par to, ka SIA "LM Service" realizētu elektroenerģiju galalietotājiem, kā arī iepirkto un balansētājam pārdoto elektroenerģijas daudzumu un ieņēmumiem, kas liecinātu, ka iepirktais elektroenerģijas daudzums daudzārt pārsniedz faktiski iespējamo patēriņa apjomu. Līdz ar to Regulatoram nebija pamata atteikt SIA "LM Service" izslēgšanu no elektroenerģijas tirgotāju reģistra. Vienlaikus Regulatora 2017.gada 28.jūnija vēstulē Nr.1-2.83/2128 "Par komersanta izslēgšanu no elektroenerģijas tirgotāju reģistra" Regulators vērsis SIA "LM

Service” uzmanību gan uz atbildību, kas paredzēta par elektroenerģijas tirdzniecību, gan nepieciešamību reģistrēties, ja komersants atkārtoti vēlētos uzsākt elektroenerģijas tirdzniecību, kā arī ietverta norāde par tajā brīdī spēkā esošo kritēriju, kuram izpildoties nodrošināma regulējama darbība (tirdzniecības apjoms pārsniedz 4000 MWh gadā).

Regulators ar 2020.gada 8.decembra vēstuli Nr.2-2.21/3356 ir uzaicinājis SIA “LM Service” pārstāvi piedalīties padomes sēdē, kurā tiks skatīts jautājums par konstatētajiem pārkāpumiem SIA “LM Service” darbībā, informējot, ka Regulatora padomes sēdēs komersantiem ir iespēja piedalīties tikai attālināti, izmantojot tiešsaistes video, piemēram, *Microsoft Teams*, saziņas iespēju. Līdz ar to Regulators uzskata, ka ir ievērojis SIA “LM Service” Administratīvā procesa likuma 62.pantā paredzētās tiesības tikt uzklausi.

18. Ņemot vērā, ka Regulators 2020.gada 17.decembrī saņēma SIA “LM Service” 2020.gada 15.decembra iesniegumu ar lūgumu pārcelt jautājuma “Par administratīvās lietas izskatīšanu saistībā ar sabiedrību ar ierobežotu atbildību “LM Service”” izskatīšanu, jautājuma izskatīšana tika atlikta. Lai nodrošinātu iespēju SIA “LM Service” iepazīties ar Regulatora argumentiem par konstatēto pārkāpumu, Regulators ar 2021.gada 7.janvāra vēstuli Nr.2-2.21/214-IP SIA “LM Service” nosūtīja lēmuma projektu, kā arī informēja, ka jautājuma izskatīšana pārcelta uz 2021.gada 28.janvāri.

Regulators 2021.gada 28.janvārī saņēma SIA “LM Service” 2021.gada 27.janvāra iesniegumu ar lūgumu atkārtoti atlikt jautājuma izskatīšanu. Atbildot uz SIA “LM Service” izteikto lūgumu, Regulators ar 2021.gada 28.janvāra vēstuli Nr.2-2.21/193 informēja SIA “LM Service”, ka jautājums tiks izskatīts 2021.gada 4.februārī, lūdzot nodrošināt SIA “LM Service” pārstāvību padomes sēdē. Regulators vēstulē arī norādīja, ka gadījumā, ja SIA “LM Service” pārstāvis nepiedalīsies padomes sēdē, jautājums tiks izskatīts bez SIA “LM Service” pārstāvja klātbūtnes.

19. Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 65.panta ceturtajai daļai Elektroenerģijas tirgus likuma 47.panta pirmajā daļā paredzētie lēmumu veidi atbilst brīvajam administratīvajam aktam un šādā gadījumā apsverama administratīvā akta izdošanas lietderība.

20. Lietā izvērtētie dokumenti pierāda, ka SIA “LM Service” elektroenerģijas tirgū īstenotās darbības uzskatāmas par elektroenerģijas iepirkšanu pārdošanai un pārdošanu enerģijas lietotājiem, proti elektroenerģijas tirdzniecību, neskatoties uz to, ka SIA “LM Service” nebija reģistrējusies elektroenerģijas tirgotāju reģistrā. Izvērtējot faktiskos apstākļus, Regulators secina, ka SIA “LM Service” pārkāpuma rezultātā ir guvusi ieņēmumus un pārkāpums tieši ietekmējis elektroenerģijas tirgus pārskatāmību un konkurenci, tomēr tas nav ietekmējis elektroenerģijas lietotāju iespējas saņemt nepārtraukti un droši piegādātu elektroenerģiju pieprasītajā kvalitātē par pamatotām cenām. Eiropas Parlamenta un Padomes 2011.gada 25.oktobra Regulas Nr.1227/2011 par enerģijas vairumtirgus integritāti un pārredzamību (turpmāk – Regula) 9.pants noteic kārtību, kādā tirgus dalībnieki reģistrējas valsts regulatīvajā iestādē dalībvalstī, kur tie ir reģistrēti vai dzīvo. Saskaņā ar Regulu SIA “LM Service” ir uzskatāma par tirgus dalībnieku, jo veic darījumus enerģijas vairumtirgos, proti, tirgo vairumtirdzniecības energoproduktus ne galapatērētājiem. Līdz ar to šāda SIA “LM

Service” darbība kavē elektroenerģijas tirgus integritāti un pārskatāmību, kas saistīta ar izvairīšanos no atbilstīgas uzraudzības gan no Regulatora, gan Energoregulatoru sadarbības aģentūras (turpmāk – ACER), gan elektroenerģijas pārvades sistēmas operatora puses. Vienlaikus SIA “LM Service” šādas darbības rezultātā izvairījās no ar elektroenerģijas tirdzniecības darbību saistītām izmaksām, proti, nodevas par sabiedrisko pakalpojumu regulēšanu. Tādējādi SIA “LM Service”, neregistrējoties elektroenerģijas tirdzniecībai, samazināja saimnieciskās darbības izmaksas un radīja sev konkurences priekšrocības tirgū. Papildus SIA “LM Service”, īstenojot šādu praksi, izvairījās no informācijas sniegšanas pienākuma (atskaites Regulatora tirgus uzraudzības funkcijas izpildei un darījumu ziņošana ACER). Turklāt elektroenerģijas tirdzniecība, neregistrējoties elektroenerģijas tirgotāju reģistrā, bet tā vietā uzdodoties par galalietotāju, maldināja piegādātāju (*/tirgotājs 2/*), kuram tirgus pārskatāmības trūkuma un pastāvošā regulējuma dēļ bija ierobežotas iespējas pārliecināties par SIA “LM Service” īstenotajā darbībām elektroenerģijas tirgū.

21. Tādējādi, ievērojot, ka viena no Regulatora pamatfunkcijām ir uzraudzīt, lai sabiedrisko pakalpojumu sniegšanā regulējamās nozarēs tiktu ievēroti regulējamo nozaru speciālie normatīvie akti, ņemot vērā visu šajā lēmumā ietverto apstākļu kopumu, konkrētajā gadījumā ir pamatoti un lietderīgi saskaņā ar Elektroenerģijas tirgus likuma 47.panta pirmās daļas 3.punktu uzlikt SIA “LM Service” šā likuma 45.pantā minēto soda naudu, lai nodrošinātu efektīvi funkcionējoša elektroenerģijas tirgus darbību, kā arī elektroenerģijas tirgus pārskatāmību un konkurenci.

22. Ministru kabineta 2014.gada 23.decembra noteikumu Nr.839 “Kārtība, kādā nosaka soda naudas apmēru elektroenerģijas un dabasgāzes apgādē” (turpmāk – Noteikumi) 12.punkts nosaka, ja pārkāpums tieši vai netieši ietekmējis elektroenerģijas tirgus vai dabasgāzes tirgus pārskatāmību un konkurences līmeni tajā, tai skaitā elektroenerģijas vai dabasgāzes pārrobežu tirdzniecību, un elektroenerģijas vai dabasgāzes lietotāju iespējas saņemt nepārtraukti un droši piegādātu elektroenerģiju vai dabasgāzi pieprasītajā kvalitātē par pamatotām cenām un pārkāpuma dēļ komersants vai vertikāli integrēts komersants ir guvis tiešu vai netiešu labumu vai ieņēmumus, soda naudu nosaka no 0,15 līdz 10 procentiem no komersanta iepriekšējā finanšu gada neto apgrozījuma enerģētikas nozarē.

23. Ņemot vērā tirdzniecības modeli, elektroenerģiju tālāk pārdodot tikai vienam tirgus dalībniekam, vienlaikus ņemot vērā tiešu ietekmi uz elektroenerģijas tirgus pārskatāmību un konkurenci, Regulators nosaka soda naudu */procenti/* apmērā no finanšu gada neto apgrozījuma enerģētikas nozarē (Noteikumu 12.punkts). Soda naudu palielina par */procenti/* par ilgstošu pārkāpumu, proti, saskaņā ar Regulatora rīcībā esošo informāciju pārkāpuma periods pārsniedz gadu, bet nepārsniedz piecus gadus (no 2017.gada 1.aprīļa, kad stājās spēkā SIA “LM Service” un */tirgotājs 1/* noslēgtais līgums par elektroenerģijas piegādēm un balansēšanu līdz 2020.gada 30.aprīlim) (Noteikumu 13.2.apakšpunkts). Kopējais soda naudas apmērs pirms pastiprinošo un samazinošo apstākļu izvērtējuma piemērošanas ir */procenti/* jeb 11 027,19 *euro*. Regulatoram nav pamata soda naudas apmēru palielināt, jo nav konstatēti Noteikumu 15.punktā noteiktie pārkāpumu pastiprinošie apstākļi.

24. Saskaņā ar Noteikumu 14.punktu Regulators kopējo soda naudas apmēru var samazināt, ja pastāv vismaz viens no šajā punktā minētajiem apstākļiem. Ņemot vērā, ka saskaņā ar Regulatora rīcībā esošo informāciju SIA “LM Service” līgumattiecības ar */tirgotājs*

1/ un /tirgotājs 2/ ir pārtraukusi, līdz ar to ir konstatējami apstākļi, kas ļauj samazināt soda naudas apmēru. Regulators samazina soda naudas apmēru par 15%, līdz ar to kopējais soda naudas apmērs, ņemot vērā gan pastiprinošos, gan samazinošos apstākļus, ir 9 373,11 *euro*.

25. Piedalīties šā jautājuma izskatīšanā Regulatora padomes sēdē tika uzaicināts SIA „LM Service” pilnvarotais pārstāvis, kas Regulatora padomes sēdē nepiedalījās.

Ievērojot lietā konstatētos faktiskos un tiesiskos apstākļus, pamatojoties uz likuma “Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” 7.panta pirmo daļu, 9.panta pirmās daļas 6. un 9.punktu un otro daļu, Elektroenerģijas tirgus likuma 45.panta 1.punktu, 47.panta pirmās daļas 3.punktu, kā arī uz Administratīvā procesa likuma 55.panta 2.punktu, 57.pantu, 62.panta pirmo daļu, 63.panta pirmās daļas 2.punktu, 65.panta ceturto daļu un 66.panta pirmo daļu,

padome nolemj:

1. atzīt, ka SIA “LM Service” ir izdarījusi Elektroenerģijas tirgus likuma 45.panta 1.punktā minēto pārkāpumu – līdz 2020.gada 30.aprīlim sniegusi elektroenerģijas tirdzniecības pakalpojumu bez reģistrācijas;

2. uzlikt SIA “LM Service” soda naudu 9 373,11 *euro* (deviņi tūkstoši trīs simti septiņdesmit trīs *euro* un vienpadsmit centi) apmērā par elektroenerģijas tirdzniecības pakalpojuma sniegšanu bez reģistrācijas;

3. uzlikto soda naudu SIA “LM Service” ne vēlāk kā trīsdesmit dienu laikā no dienas, kad SIA “LM Service” izsniegts vai nosūtīts lēmums par soda naudas uzlikšanu, iemaksā valsts budžetā (Valsts kase, reģistrācijas Nr.90000050138, konta Nr.LV78TREL1060001019900, TREL1V22), norādot maksājuma mērķi un lēmuma par soda naudas uzlikšanu datumu un numuru, un 10 dienu laikā pēc soda naudas samaksas paziņo par to Regulatoram.

Lēmums stājas spēkā ar tā parakstīšanas dienu.

Šo administratīvo aktu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no dienas, kad ieinteresētā persona uzzina vai tai vajadzēja uzzināt par pieņemto administratīvo aktu. Pieteikuma iesniegšana tiesā neaptur šā administratīvā akta darbību, izņemot administratīvā akta darbību daļā par soda naudas uzlikšanu.

Priekšsēdētāja p.i. padomes loceklis

I. Birziņš